

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DKOW-WOKW-AS-0401/17/12

Warszawa, 2012-02-07

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

S E N A T
Biuro Marszałka Senatu
Wpłynęło dn. 8.02.12.
nr. 948 podpis. M

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pana Jarosława Wojciecha Obremskiego Senatora RP – (BPS/043-04-118/12/12) – w sprawie zmiany dotyczącej obniżenia wieku obowiązku szkolnego wyjaśniam, co następuje:

W Ministerstwie Edukacji Narodowej został przygotowany projekt ustawy zmieniającej ustawę z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Dnia 27 stycznia br. Sejm uchwalił ww. nowelizację ustawy o systemie oświaty. Dnia 1 lutego br. ustawa została przyjęta przez Senat, a następnie skierowana do prezydenta.

O dwa lata wydłużono okres, w którym o podjęciu nauki w szkole podstawowej przez dziecko sześciolatnie decydują rodzice. Obowiązek szkolny dla dzieci sześciolatków zgodnie z projektem zostanie wprowadzony od 1 września 2014 roku, czyli będzie dotyczył dzieci urodzonych w 2008 roku i później.

Od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 458, z późn. zm.), wprowadzającej od dnia 1 września 2012 r. obowiązek szkolny dla dzieci sześciolatków, liczba sześciolatków rozpoczynających naukę w klasie I szkoły podstawowej co roku podwajała się.

Tabela 1. Odsetek dzieci w wieku sześciu lat, które rozpoczęły naukę w szkołach podstawowych w kolejnych latach szkolnych ogółem oraz odsetek uprawnionych, tj. dzieci w wieku sześciu lat, które były objęte wychowaniem przedszkolnym albo odbyły roczne przygotowanie przedszkolne w latach 2009-2011 (według danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na dzień 30 września 2011 r.)

Rok szkolny	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
% sześciolatków w I klasie ogółem	0,98	4,25	9,40	19,43
% sześciolatków uprawnionych	1,69	6,63	12,56	23,95

Z drugiej strony, ta sama ustawa wprowadziła obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci pięcioletnich od dnia 1 września 2011 r. W tej sytuacji uczniowie osiągną gotowość szkolną, a zatem większość rodziców powinna zdecydować, aby ich dzieci podjęły naukę w klasie I szkoły podstawowej.

Do podjęcia takiej decyzji rodziców mogą zachęcać organy prowadzące szkoły podstawowe, które odpowiadają za zapewnienie warunków do przyjęcia sześciolatków do szkół. W tej sytuacji wydaje się uzasadnione założenie, że już 1 września 2012 r. do szkół podstawowych może pójść ok. 50% sześciolatków.

W roku szkolnym 2011/2012 do szkół podstawowych uczęszcza 2 187 tys. uczniów. Uwzględniając uwarunkowania wynikające z obecnego stanu prawnego (obowiązek szkolny dla dzieci sześciolatków od 1 września 2012 r.), szacuje się, że liczba uczniów w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2012/2013 wyniosłaby 2 525 tys. Z projektowanej regulacji wynika, że w dwóch kolejnych latach szkolnych (2012/2013 i 2013/2014) rodzice nadal będą mieli możliwość wyboru co do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej przez sześciolatkę. Zakładając, że w roku szkolnym 2012/2013 naukę w szkole podstawowej rozpocznie 50% dzieci sześciolatków, można szacować, że liczba uczniów w szkołach podstawowych wyniosłaby 2 334 tys., czyli byłaby o 187 tys. mniejsza od liczby uczniów w przypadku gdyby zachowano termin obniżenia rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci sześciolatków od dnia 1 września 2012 r. Przy założeniu, że w roku szkolnym 2013/2014 80% sześciolatków rozpocznie realizację obowiązku szkolnego, liczba uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2013/2014 wyniosłaby 2 458 tys. byłaby mniejsza o około 77 tys. w porównaniu do liczby uczniów wynikającej z obecnego stanu prawnego (2 525 tys.). Zakładając, że od dnia 1 września 2014 r. 100% dzieci sześciolatków rozpocznie naukę w szkole

podstawowej, szacuje się, że liczba uczniów w szkołach podstawowych wyniosłaby 2 588 tys. i byłaby równa liczbie uczniów w przypadku zachowania terminu obniżenia rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci sześciolatki od dnia 1 września 2012 r.

W roku szkolnym 2011/2012 sześciolatki uczęszczają do blisko 90% szkół podstawowych. Są uczniami klas I szkół podstawowych lub wychowankami prowadzonych w tych szkołach oddziałów przedszkolnych. Ani jednego dziecka w klasie I szkoły podstawowej nie ma w 92 gminach (6 gmin miejskich, 10 gmin miejsko-wiejskich, 76 gmin wiejskich).

Odnosząc się do kwestii odpowiedniego finansowania zmian dotyczących obniżenia wieku rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci sześciolatki, należy zauważyć, że w związku z decyzją o obniżeniu wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego do organów prowadzących szkoły podstawowe z różnych źródeł są przekazywane znaczne środki finansowe. Realizowane są projekty systemowe wspierające obniżenie wieku rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego, w tym między innymi:

- projekt systemowy „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych”, którego celem jest wsparcie wszystkich szkół podstawowych w procesie indywidualizacji nauczania i wychowania uczniów klas I-III. Na realizację niniejszego projektu przeznaczono około 624 mln zł (150 milionów euro), z czego prawie 364 mln zł już rozdysponowano,
- w 2011 r. zakończyła się realizacja projektu systemowego „Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, związanego z indywidualnym podejściem do potrzeb ucznia oraz zorganizowaniem dla niego odpowiedniego wsparcia na terenie szkoły, co ma istotne znaczenie w związku z objęciem edukacją dzieci sześciolatków. Na ten projekt przeznaczono 7 mln 420 tys. zł.

Od 2009 r. realizowany jest również rządowy program wspierania w latach 2009-2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki,

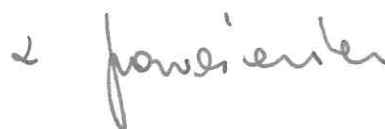
wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – „Radosna szkoła”, którego zakończenie jest zaplanowane w roku 2014. W ramach tego programu do końca 2011 r. ze wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych skorzystało około 80% uprawnionych szkół.

W latach 2009-2010 w ramach programu wydatkowano ponad 155,5 mln zł, a wnioski złożone przez organy prowadzące w 2011 r. opiewały na kwotę prawie 123 mln zł. W rezerwie celowej przeznaczonej na realizację programu w roku 2012 zaplanowano 200 mln zł, czyli o 33% więcej niż w roku 2011.

Do gmin przekazywane są również dodatkowe środki w ramach podziału części oświatowej subwencji ogólnej. Szacuje się, że w latach 2009 – 2011, w związku z edukacją szkolną dzieci sześciolletnich, organy prowadzące szkoły podstawowe otrzymały kwotę około 433 mln zł. W latach 2009-2011 (czyli w okresie, kiedy dzieci sześciolletnie - zgodnie z decyzją rodziców – miały prawo do edukacji szkolnej) z 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej jednostkom samorządu terytorialnego przekazano:

- 218,1 mln zł na remonty 3 774 obiektów szkół podstawowych,
- 49 mln zł na doposażenie w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne 3 293 nowych pomieszczeń do nauki oraz 474 sal gimnastycznych w szkołach podstawowych.

Ponadto w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2012 uwzględniono zwiększenie liczby uczniów w szkołach podstawowych o liczbę dzieci sześciolletnich, które zgodnie z obowiązującymi przepisami od dnia 1 września 2012 r. powinny być objęte obowiązkiem szkolnym.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Joanna Berdzik
PODSEKRETARZ STANU